

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Camilla Wallander
Herkulesgatan 17
10333 Stockholm
n.remissvar@regeringskansliet.se
n.dl@regeringskansliet.se

Handläggare

SH-AV
Emily Sellström

Datum

2023-02-20

Vårt ärendenummer

04612-2022

Ert ärendenummer

N2022/01705

Friska djur behöver inte antibiotika – bättre verkan genom internationell påverkan, SOU 2022:43

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten både tillstyrker och avstyrker förslag i remissen, och lämnar vissa kommentarer. Endast frågor som berör humansidan har kommenterats då frågor som berör djurhållning, djurlagstiftning och/eller djurnäringen på något sätt ligger utanför myndighetens expertisområde.

Folkhälsomyndigheten

Avstyrker förslaget att den nationella samverkansfunktionen mot antibiotikaresistens (hädanefter refererad till som samverkansfunktionen) handlingsplan ska uppdateras årligen (se kommentar under rubriken 1.1 Förslag till förordning (2022:00) om tvärsektoriell samverkansfunktion för arbete mot antibiotikaresistens).

Tillstyrker förslaget att samverkansfunktionens arbete mot antibiotikaresistens permanentas (se kommentar under rubriken 13.4 Förslag – Samverkansfunktionen 2.0)

Avstyrker förslaget att en styrgrupp för samverkansfunktionen inrättas (se kommentar under rubriken 13.4 Förslag – Samverkansfunktionen 2.0)

Avstyrker förslaget att ansvaret för att leda samverkansfunktionen utökas med ytterligare en myndighet, Naturvårdsverket. (se kommentar under rubriken 13.4 Förslag – Samverkansfunktionen 2.0).

Avstyrker förslaget att samverkansfunktionen får i uppdrag att samverka med hela kedjan av aktörer som arbetar med antibiotikaresistensfrågor i ett utökat nätverk som inkluderar näringen, professionen, ideella organisationer och lärosäten (se kommentar under rubriken 13.4 Förslag – Samverkansfunktionen 2.0).

Avstyrker förslaget att samverkansfunktionens kansli utses till Sveriges nationella kontaktpunkt gentemot internationella organisationer i frågor som rör smittsamma hälsohot (se kommentar under rubriken 13.4 Förslag – Samverkansfunktionen 2.0).

Tillstyrker förslaget att samverkansfunktionen ska underlätta samordning av svenskt internationellt arbete mot antibiotikaresistens (se kommentar under rubriken 13.4 Förslag – Samverkansfunktionen 2.0).

Tillstyrker förslaget om ett nytt regeringsuppdrag att genomföra förstudie inför en samlad svensk insats i ett prioriterat land, under förutsättning att medel för detta tillförs (se kommentar under rubriken 13.4.7 Nytt regeringsuppdrag om att genomföra förstudie inför en samlad svensk insats i ett prioriterat land).

Folkhälsomyndighetens kommentarer

1.1 Förslag till förordning (2022:00) om tvärssektoriell samverkansfunktion för arbete mot antibiotikaresistens

I 6§ föreslås att samverkansfunktionens handlingsplan ska uppdateras årligen. Folkhälsomyndigheten ser inte att det finns ett behov för detta samt att en sådan ordning kan riskera att det långsiktiga strategiska arbetet nedprioriteras till fördel för mer kortsiktiga insatser. Vi ser det som mer ändamålsenligt och effektivt att en handlingsplan tas fram i samband med att den nationella strategin uppdateras, men att det i enlighet med nuvarande rutiner ges möjlighet att uppdatera planen om något signifikant ändrats.

13.4 Förslag – Samverkansfunktionen 2.0

Nedan listas från utredningen förslag (i fet stil) och Folkhälsomyndighetens kommentarer (normal stil).

Den nationella samverkansfunktionens arbete mot antibiotikaresistens permanentas.

Folkhälsomyndigheten tillstyrker förslaget att permanenta den nationella samverkansfunktionen mot antibiotikaresistens och delar utredningens bedömning avseende behovet av detta. Vi tror att detta skulle minska det administrativa arbetet till fördel för ett fördjupat arbete med sakfrågan. Vi vill särskilt lyfta förslaget att redovisa resultatet av samverkansfunktionens arbete vart fjärde år som ett exempel på detta. Dock bör förslaget utredas ytterligare då vi ser ett behov av en fördjupad konsekvensbedömning. Denna utredning bör ske i samråd med samverkansfunktionen.

En styrgrupp för samverkansfunktionen inrättas. Styrgruppen ska ha strategisk höjd och kunna omhänderta frågor om prioriteringar och resurser i det långsiktiga samarbetet (§4 i förordningsförslaget)

Folkhälsomyndigheten avstyrker förslaget att inrätta en styrgrupp då samverkansfunktionen inte erfar de problem som lyfts i utredningen som möjliga i samband med samverkan.

Skulle detta förslag implementeras så anser vi att syftet behöver förtydligas samt att en djupare konsekvensanalys behöver genomföras.

Ansvaret för att leda samverkansfunktionen utökas med ytterligare en myndighet, Naturvårdsverket, för att skapa förutsättningar för att arbeta tvärsektorielt utifrån One Healthperspektivet (§3 i förordningsförslaget samt 13.4.3 Etablera ett tvärsektorielt kansli).

Folkhälsomyndigheten avstyrker förslaget då Naturvårdsverket inte tillstyrker förslaget, vi anser inte att det utgör en god grund för samverkan. Däremot ställer vi oss positiva i sak till att involvera miljösektorn ytterligare.

Vi anser inte att det är resurseffektivt eller ger kontinuitet om kanslifunktionen roterar mellan myndigheterna utan föreslår att kanslifunktionen fortsatt ligger hos Folkhälsomyndigheten. För att myndigheten ska kunna upprätthålla arbetet på ett effektivt och tillfredställande sätt bör adekvata resurser följa med uppdraget.

Samverkansfunktionen får i uppdrag att samverka med hela kedjan av aktörer som arbetar med antibiotikaresistensfrågor i ett utökat nätverk som inkluderar näringen, professionen, ideella organisationer och lärosäten (§9 i förordningsförslaget).

Folkhälsomyndigheten tycker förslaget att skapa ett utökat nätverk i grunden är intressant och positivt. Ett sådant förslag bör dock genomgå ytterligare konsekvensbedömning utifrån kriterierna genomförbarhet, syfte och mål. Om ett sådant nätverk skulle införas avstyrker vi att det ska koordineras av samverkansfunktionens kansli. Vi föreslår i sådana fall ett genomförande med en pilotfas där plattformen Antibiotikasmart Sverige ansvarar för koordinering på uppdrag och i dialog med samverkansfunktionen.

Samverkansfunktionens kansli utses till Sveriges nationella kontaktpunkt gentemot internationella organisationer i frågor som rör smittsamma hälsohot (§10 i förordningsförslaget).

Folkhälsomyndigheten avstyrker förslaget. Frågor av internationell art kan vid behov lyftas till samverkansfunktionen för information eller när frågan tillåter diskussion.

Skrivningen och det ansvar som ges den nationella samordningsfunktionen är inte förenlig med nuvarande lagstiftning på området, särskilt avseende 5 § och 11 § i lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa som föreskriver att Folkhälsomyndigheten är nationell kontaktpunkt enligt internationella hälsoreglementet (IHR) samt ansvarar för att rapportera misstänkt internationellt hot mot människors hälsa. Frågor som rör antibiotikaresistens; även frågor rörande zoonoser och andra hälsohot (CBRNE) ryms inom IHR och FOHMs ansvar som nationell kontaktpunkt. Som kontaktpunkt är Folkhälsomyndigheten ingången till och från WHO, samt ECDC (hälsohotsakten), och stater motsvarande kontaktpunkter för hot mot människors hälsa.

Vi ser inte att det är genomförbart att en samverkansfunktion kan hantera frågor av denna karaktär utan måste hanteras av specificerad myndighet med för uppdraget givet mandat och ansvar. Vi har därför valt att inte kommentera genomförandet av detta förslag ytterligare.

Samverkansfunktionen ska underlätta samordning av svenskt internationellt arbete mot antibiotikaresistens (§8 i förordningsförslaget).

Folkhälsomyndigheten tillstyrker förslaget.

13.4.7 Nytt regeringsuppdrag om att genomföra förstudie inför en samlad svensk insats i ett prioriterat land

Folkhälsomyndigheten ställer sig positiv till förslaget att regeringen ger Sida, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket och Naturvårdsverket i uppdrag att genomföra en förstudie för att ta fram förslag på hur en riktad satsning till ett land eller en region för att stödja genomförandet av det landets/regionens handlingsplan(er) kan utformas. Dock med förbehållet att ett omfattande förarbete bör göras, innefattande en konsekvensanalys bland annat av hur det påverkar övrigt bistånd och internationella initiativ samt hur man säkrar ett resurseffektivt arbetssätt.

Vi vill informera om ett nytt projekt (BALTOHOP), vilket till mycket stor del kommer bedrivas i enlighet med förslaget, har initierats sedan utredningen skrevs skulle vi vilja utveckla förslaget till att istället rikta in sig på att ta fram en modell/paket baserad på erfarenheterna inom både BALTOHOP och LATOHOP för hur man kan jobba inom tvärasektoriella projekt. BALTOHOP skulle kunna fungera som en pilot då regionen är relativt liten och relativt homogen. Denna modell skulle sedan kunna expanderas eller exporteras, med anpassningar utifrån länders behov och förutsättningar.

Vi ser även BALTOHOP som en möjlighet att ta fram arbetssätt för att underlätta ett utökat Nordisk samarbete vid internationella insatser, vilket på sid. 96 lyfts som önskvärt av flera experter.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Karin Tegmark Wisell. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Agneta Falk Filipsson och enhetschefen Andreas Sandgren deltagit. Utredaren Emily Sellström har varit föredragande.

Folkhälsomyndigheten

Emily Sellström